

DEMOKRASİ İSTEMLERİMİZ ve KIRILMA NOKTALARIMIZ

Halil Sami

Aşağıdaki belge, **Nelson ROCKEFELLER** tarafından başkan Eisenhower'a yazılmış bir mektup olup; günümüzde dünyanın tek süper gücü olan ABD'nin ülkemiz üzerindeki temel politikasının açık bir ifadesidir.

"Biz askeri paktlarımızı kurmayı ve sağlamlaştırmayı hedef alan tedbirlere devam etmeliyiz... Büyük ölçüde politik ve askeri nüfus garantileyecek genişlikte bir ekonomik yayılma planı Asya Afrika ve diğer az gelişmiş bölgelerde uygulamak zorundayız... -Yardımda- birinci gruba, bizimle dost olan ve bize uzun süreli askeri paktlarla bağlanmış olan ülkeler girer. Bu ülkelere yapılacak yardımlar ve açılacak krediler öncelikle askeri nitelikte olmalıdır. Oltaya yakalanmış balığın yeme ihtiyacı yoktur. Bu noktada dışişleri bakanlığıyla aynı fikirdeyim, genişletilmiş iktisadi yardım - örneğin Türkiye'ye- bazı hallerde düşünülenin tersi sonuçlar verebilir. Yani bağımsızlık eğilimini arttırıp, mevcut askeri paktları zayıflatabilir. Bu tip ülkelere - Türkiye gibi- doğrudan doğruya iktisadi yardım da yapılabilir, ama bu bize uygun ve bağlı hükümetleri iktidarda tutacak ve bize düşman muhalifleri zararsız bırakacak biçim ve miktarda olmalıdır...Bunlarla bağlantılı olarak özel sermaye yatırımlarını da ayarlamak gereklidir. Hükümet, özel sermaye yatırımlarını cesaretlendirmeli ve onlardan akıllıca yararlanmasını bilmelidir...Bu yatırımlar yardımıyla birçok politik amaca ulaşılabilir. Bu tip özel sermaye yatırımları zamanla bütün gayri meşru muhalefeti ve politikamıza mukavemeti ortadan kaldıracak veya nötralize edebilmelidir...Ayrıca bizi desteklemekte kararsız ve sallantılı olan bütün şahsi teşebbüs ve menfaat çevrelerini etkilemelidir. Aynı zamanda ABD ile işbirliğine hazır yerli işadamlarına yardımı arttırmalı ve böylece bu işadamlarının ilgili ülkenin ekonomisinde kilit noktalarını ele geçirmelerini buna dayanarak politik etkilerin artması sağlanmalıdır."

Bu belgeden hareketle emperyalizm kavramının ne olduğuna bakalım. *"Emperyalizm: kuvvet etkisine dayanarak devletin egemenlik ve kontrol alanını sınır ötesine yayma politikasıdır. Toprak kazancı, askeri üstünlük, ekonomik çıkar, siyasi egemenlik,ve kültürel egemenlik emperyalizmin hedefleridir."*

Bu hedeflerin herbiri tek başına uygulanabildiği gibi toplu olarak da tarihsel süreç içerisinde uygulama alanı bulmuştur. Günümüzde toprak kazanma amaçlı emperyalist hareketler olmamakla beraber emperyalizmin diğer hedeflerinin varlığını sürdürdüğünü görüyoruz.

ABD eski güvenlik danışmanı **Brzezinski'nin** *Büyük Satranç Tahtası Amerika'nın Önceliği ve Bunun Jeostratejik Gerekliliği* isimli kitabında Roma-Çin Mançu ve Moğol İmparatorlukları'nın egemenlik unsurlarını tanımladıktan sonra ABD'nin bugünkü üstünlüğü bu eski imparatorluklara benzetilmekte ve bu imparatorlukların güçlerini **Vasallar Tabiler Protektoralar** ve sömürgeler hiyerarşisine dayandırmaktadır. Fakat Roma nüfusunun büyük ölçüde üstün askeri örgütlenmesi ve kültürel çekiciliğini kullanması; Çin'in kontrollü kültürel üstünlük duygusuyla destekli ortak etnik kimlik üzerine kurulmuş olan imparatorluğu yönetmek için etkin bir bürokrasi kullanması; Moğol İmparatorluğunun fethe yönelik gelişmiş askeri taktikleri asimilasyona yatkın bir eğitimle birleştirmesi; İngilizler, İspanyollar, Hollandalılar, Fransızlar'ın ticaret askeri örgütlenme ve kültürel ısrarcılıkla egemenlik alanlarını genişlettiklerini; fakat bunların hiçbirinin gerçek birer küresel güç olmadığını yazmaktadır.

Gerçek küresel gücün bugün ABD olduğunu, ABD'nin küresel gücünün belirleyici dört alanda üstün olduğunu belirtmektedir. Bunların da askeri olarak eşiti olmayan küresel erişime sahip olduğunu, ekonomik olarak Japonya ve Almanya tarafından bazı alanlarda meydan okunsa da küresel büyümenin ana lokomotifini olduğunu, teknolojik olarak yenileşmenin öncülüğünü elinde bulundurduğunu, kültürel olarak dünya gençleri arasında rakipsiz bir cazibeye sahip olduğunu yazmaktadır.

Kendi yaşam biçimini, sosyal değerlerini, sistemini, propaganda ve telkin yoluyla hedef coğrafyaya yaymaya çalışılan sürekli aksiyonlara topluca *Kültür Emperyalizmi* denir. *Ekonomik Emperyalizm* ise kredi, yardım, hibe, askeri ve teknolojik yardım olanaklarının siyasi egemenlik ve baskı aracı olarak kullanılmasıdır. Bugün ABD'nin askeri erişimini NATO ve NATO ötesi ittifaklarla sağladığını; Hollywood da yarattığı kültürü, sinema, radyo, televizyon, internet ve yazılı basın gibi kitle iletişim araçlarıyla yaydığını görmekteyiz.

Enerji kaynakları ve dağıtım yollarıyla deniz tıkama noktalarını, ittifak ve anlaşmalarla kendine rakip olabilecek Almanya ve Japonya gibi ekonomik devlerin Ortadoğu'daki petrol vanalarını tutarak kontrol etmektedir.

Bugün ABD'nin insan hakları ve demokrasi adına jeopolitik egemenliği sürdürmek istediği coğrafyalarda yaptığı müdahalelere haklılık ilkesi yaratarak, Birleşmiş Milletler kararlarında etkili olmasına bir örnek de Antik Yunan tarihinden vermek istiyorum.

M.Ö. 432'de Lakedemonya halk meclisinde Atinalılar'a karşı savaşmak isteyen **Megare ve Corinth** temsilcilerine Atinalılar'ın verdiği cevap yayımlanılığın haklılık yaratması bağlamında çok ilginçtir.

"Her çağda ve her yerde kuvvetli zayıfı ezmiştir. Kuvvetlinin zayıfı ezmesi bizim koyduğumuz bir kanun değildir. Bugüne kadar biz aynı düzende beraber yaşamaya layık insanlar olduğumuza inanıyorduk siz de öyle görünüyordunuz. Ancak kuvvete dayanarak büyümeyi hiçbir zaman önlenemeyen ve tersine daima bahane olarak kullanılan sözde adalet ilkelerini şimdi siz menfaat hesaplarına kapılarak küçük maksadınıza alet ediyorsunuz."

Yine emperyalizmin taktik ve stratejilerine M.Ö. 5 yy'da yaşayan **Kautilya'nın Devlet İdaresi ve Politika** adlı eserinde rastlamaktayız. Kautilya iç ve dış politikada ahlakın yeri olmadığını, devlet çıkarı uğruna hile ve entrikaya başvuruyla bilineceğini, komşu devletleri birbirine düşürerek ve ezerek topraklarını zaptetmek gerektiği ve zayıflara karşı kuvvet tehdidin silah kullanmaktan daha iyi sonuç vereceğini yazmıştır. Kautilya'nın bu düşünceleri Bizans politikalarının temeli oluşturmuş ve Batı Devlet anlayışı içine yerleşmiştir.

Emperyalizmin ve bugün dünyanın tek süper gücü olan ABD'nin emperyalist politikalarının altlarını çizdikten sonra kendi bölgemizdeki uygulamalara ışık tutmaya çalışalım. Burada bölgemizin diyorum, çünkü bölgemizde gelişecek her türlü hareket bizleri direkt etkilemektedir. Türkiye üzerinde oynanan senaryoları net görebilmek için içeriden bakmamız bizi yanlış adreslere götürür. Ancak jeopolitik bakış açısıyla olaylara bakarsak doğru sonuçlara ulaşabiliriz.

Türkiye'nin jeopolitik analizini yapmadan jeopolitik kavramının ne olduğuna kısaca değinmek istiyorum. Jeopolitik; politikaya coğrafi unsurların katılmasıyla, coğrafi unsurların politik değerlendirmelere dahil edilmesidir. Politika, bir gücün geliştirilmesini ve bir amaca yöneltilmesini içerir. Amaca ulaşmak için belirlenen hareket tarzını politika stratejileri belirler. Gücü kullanarak amaca ulaşmak işleminde coğrafyanın yeri ve değeri araştırılırsa jeopolitiğe ulaşılır.

Türkiye sınırlar coğrafyasıdır. Coğrafi olarak Anadolu; Asya'nın Avrupa sınırını, Trakya ise Avrupa'nın Asya sınırını oluşturur. Diğer değerler açısından İslamiyet ile Hristiyanlığın, Doğu kültürü ile Batı kültürünün de sınırlarını oluşturmaktadır. Başka bir anlatımla Türkiye; Avrupa, Asya ve Afrika kıtalarının kesişme noktasında ve kıtalararası stratejik yolları birleştiren en kısa kara, hava ve deniz yolları üzerindedir. Türkiye bir Balkan ülkesi olduğu kadar, bir Kafkasya ve Ortadoğu ülkesidir.

Türkiye enerji dağıtım kanalı olarak değerlendirebileceğimiz **su geçitlerine** sahiptir. Dünya petrol rezervlerinin yarısı Ortadoğu'da bulunmaktadır. Hazar rezervlerinin de üretime geçmesiyle Türkiye'nin **jeostratejik** değeri artmıştır. Batı'nın jeopolitik ve alt açılım olarak petropolitik güneyin **hidropolitik** çıkarlarının düğümlendiği kilit bir coğrafyadadır. Bu bağlamda Türkiye'nin jeopolitik duyarlılığı artmaktadır.

Neden Batı'nın petro politik çıkarlarının düğümlendiği bir coğrafya diyoruz. Çünkü petrolün enerji üretimindeki payının ABD'de %39,5, Almanya'da %41, Fransa'da %39,5, Japonya'da %55,4, İtalya'da %61,1, Hollanda'da %46, İngiltere'de %40 olduğu dikkate alınırsa; Batılı ülkelerin, bölge petrolüne olan bağımlılığı daha iyi anlaşılacaktır. Japonya'nın yıllık petrol tüketiminin 2/3'nü, Batı Avrupa'nın yaklaşık 1/3'nü ve ABD'nin de 1/10'ndan fazlasını, bu bölgeden ithal ettikleri petrolle karşıladıkları bilinecek olursa, söz konusu bağımlılık daha iyi ortaya konulmuş olacaktır. Özellikle ABD'nin bölgeden yaptığı petrol ithalinin son 20 yıl içinde, yaklaşık %150 oranında (%5,3'ten %13,2'ye) artmış olmasını dikkate almak gerekir.

Neden "Güney'in hidropolitik çıkarlarının düğümlendiği coğrafya." diyoruz? Çünkü, hiçbir savaş jeopolitik verileri değiştiremez. Çöl İsrail'in %60'ını Suriye'nin %70'ini Ürdün'ün %85'ini kaplıyor. Yani güney su fakiri. Hemen üstlerinde kuzeyde ise GAP gibi dev bir projeye imza atan su kaynaklarını elinde tutan bir Türkiye var.

Sıcak savaşla çözümlenemeyen sorunlar, çevre ülkelerin ve bölgede çıkarları bulunan Batılı ülkelerin Türkiye'ye yönelik terörü desteklemesini sağlarken bölgeyi terör paratonerine çevirmektedir.

Türkiye'ye yönelik terör aslında bölgede çıkarları olan ülkeler tarafından bırakılan bir guguk kuşu yumurtasıdır. Bu guguk kuşunu besleyen komşu ülkeler Türkiye'yi yedikten sonra sıranın kendisine geleceğinin bilincinde değillerdir. Komşu ülkeler tarafından koz olarak algılanan terörün kaynağı saptırılmakta ve arkasındaki üçüncü ülkeler kamufle edilmektedir.

Türkiye'nin kırılma noktalarına psikolojik savaşın silahına dönüşen insan hakları ve demokrasi ile ateş edilmeye çalışılmaktadır. Türkiye'nin kültürel zenginlikleri, etnik farklılıklar olarak propaganda yapılarak kontrollü istikrarsızlık politikalarıyla bağımsız bir politika izlemesi engellenip bölgede etkinliği azaltılmaktadır.

Psikolojik savaş; düşük yoğunluklu savaşta, gayri nizami savaşta, sıcak savaşta ve barışta, ekonomik, sosyal ve politik alanlarda hayat bulur.

Psikolojik savaş kişilere, topluluklara ve uluslara yöneliktir. Bir amaca yönlendirme, bir amaç için kazanma düşüncesiyle her türlü aracı kullanır. Asıl hedef, duyguları ve düşünceleri şekillendirerek uygun eylemlere dönüştürmektir. Psikolojik Savaş taktik alanda karşımıza propaganda olarak çıkar. Propaganda, kişilerin toplumların düşünce ve davranışlarını yönlendirmek için yapılan girişimlerdir. Propaganda, yazılı, sözlü, görsel her türlü kitle iletişim aracını kullanır. Psikolojik savaşa, en güzel örneği Körfez savaşından verebiliriz.

Körfez savaşında petrole bulanmış **Karabatak** görüntüleriyle irkildik. O dramatik anı duygusal bir müzik eşliğinde defalarca seyrettik. Fakat bu görüntülerin Alaska'da bir petrol tankeri kazasında çekildiğini ise çok sonra öğrendik. CNN'nin defalarca yayınladığı bu görüntüler ulusal televizyonlar tarafından alınarak dünyanın en ücra köşelerine taşındı. Çevrecilerden, hayvan severlere kadar tüm dünya kamuoyu Irak'a yapılan müdahaleye haklılık tanıdı. Atari gibi seyrettiğimiz savaş sahnelerinin arkasında savaşın çirkin yüzü yine CNN tarafından örtülendi. Psikolojik savaş, sıcak savaşın oluşmasında da hazırlık koşullarını yerine getirmiş oldu.

Yine bu bağlamda Kosova savaşında CNN televizyonunun haber merkezinde askeri danışmanların görev yaptığı ortaya çıktı.

Cebelitarık'ın kuzey kıyısındaki İspanya'dan sonra, yine deniz tıkama noktalarına ya da enerji dağıtım kanallarına sahip Türkiye'de CNN ortaklık kurarak yayına başlaması hayli ilgi çekicidir.

Burada bir psikolojik savaş taktiği daha söylemek istiyorum. Körfez Krizi ile başlayan süreçte, Irak'ın ulusal bütünlüğüne yönelik olarak Şiiler, Kürtler, ayaklandırılmaya çalışılmış, Birleşmiş Milletler'den uçuşa yasaklanmış bölge kararı çıkması için de Kuzey Irak'ta yerleşim merkezlerinin üstüne uçaklarla bildiri atılmıştır. Ve bildiride Saddam'ın askerlerinin, Kürtleri katletmek üzere geldiklerini ve Kuzey'e kaçmaları ve kurtulmaları öğütlenmiştir.

Türkiye o günlerde mülteci akınına uğramış ve sınır güvenliğimiz ihlal edilmiştir. Bu mültecilerin görüntüleri televizyonlarda yayınlanarak kararın çıkması sağlanmıştır. Ve Kuzey Irak'ta oluşturulan Kürt Devleti'nin de sınırları belirlenmiştir.

Uluslarda değer yıkıntıları yaratmak, sosyal çatışmalar oluşturmak kültür boşlukları yaratmak, eğitim gelişmesine engel olmak, bilimsel ve teknik alanlarda duraksamalar yaratmak, psikolojik savaşın hedefleri arasındadır.

Kişisel ve toplumsal psikolojik yaşam çevreden etkilenme yumağıdır. Bilimsel yaklaşımı gerektiren karmaşık bir olgudur. Bilimsel yaklaşım toplumları tarihleri ile birlikte incelemeyi gerektirir.

Türkiye yıllardır psikolojik saldırıya uğramaktadır. '80 öncesi sürecinde olduğu gibi, iç çatışma ve terörle kontrollü istikrarsızlık politikaları uygulanmıştır. Dikkat ederseniz Türkiye ne zaman bağımsız müstakil bir dış politika izlemeye kalsın, içeride çeşitli sorunlar yumağı ile karşılaşmaktadır.

Türkiye **Lozan'da Musul** üzerindeki haklarını aradığı zaman içeride gerici şeriat maskeli etnik bir ayaklanmayı yani Şeyh Sait ayaklanmasıyla uğraşmıştır. Türkiye, Hatay'da bayrak gösterdiği zaman içeride Dersim Ayaklanması ile uğraşmıştır.

Kıbrıs'a çıktığı zaman hem Avrupalılar'dan, hem ABD'den hem de SSCB'den tepki almış, '80

taşıyan yıllarda iç çatışmalarla uğraşmak zorunda kalmıştır. Bugün de PKK ve şeriatçı terör örgütleriyle uğraşmaktadır.

Dünya yeni bir yapılanmaya giderken küresel üstünlüklerini devam ettirmek isteyen emperyalist ülkeler **etnik parselasyonla** ulusal devletleri bölmektedir. Bunu dini hatta mezhepsel parselasyonlar izleyecektir. Bu yüzden Türkiye'nin etnik, dini ve mezhepsel kırıлма noktalarına daha çok guguk kuşu yumurtaları bırakılacaktır.